

Van schepnet tot meetnet

(Foto: Sjek Venhuis)

Vrijwilliger aan het woord: Sjek Venhuis

De Nederlandse kuststrook ligt nog steeds bezaaid met wrange herinneringen aan een diep-tragische periode van onze geschiedenis. De Duitse bezetters achtten het noodzakelijk hun vrees voor een geallieerde invasie te concretiseren in de Atlantikwall, een verdedigingslinie van Noord-Noorwegen tot de Spaanse grens. Extra strategische locaties kregen naast een kustverdediging ook een landfront, voor het geval de bevrijders toch onverhoopt aan de achterzijde zouden verschijnen. Den Haag was zo'n plaats, vooral vanwege de haven van Scheveningen en de bestuurszetel van Rijkscmissaris Seyss-Inquart. Een deel van het landfront daar werd gevormd door een licht zigzaggend gegraven tankgracht van 27 meter breed tussen Kijkduin en het Gemeentemuseum. Voor het aanleggen moest een deel van een woonwijk worden gesloopt. In totaal moesten 2700 huizen worden verwijderd om langs de gracht een vrij schootsveld te bewerkstelligen van een paar honderd meter. Halverwege de vijftiger jaren ving ik als knaapje in de restanten van die gracht mijn eerste kikkervisjes, met een schepnet, 500 meter van mijn huis.

10 jaar geleden verhuisde ik naar de gemeente Velsen, onwetend van de historische parallellen die ik daar zou aantreffen.

Hemelsbreed 750 meter van mijn huis liggen de overblijfselen van de 'Vesting IJmuiden', voor een deel eveneens bestaand uit een tankgracht -hier, voor de hand liggender, tankval geheten-. Alsof dat nog niet genoeg was is de laan waar ik woon genoemd naar een villa die destijds gesloopt werd voor het broodnodige schootsveld.

De tankgracht ligt grotendeels in het niet-openbaar toegankelijke, beboste deel van het duingebied Duin en Kruidberg en bestaat uit een vijftal segmenten met een totale lengte van 1200 meter. Het gebied is in beheer van Natuurmonumenten. Met een vergunning van deze vereniging in mijn rugzak inventariseer ik daar de libellen. In de gracht komen nog veel meer bijzondere organismen voor, zoals – ja, daar komen ze – lettersierschildpadden. Ik elk van de vijf segmenten zijn ze gesignaleerd, ook al liggen sommige delen mijlener van de bewoonde wereld.

Tot nu toe heb ik deze reptielen als bijvangst beschouwd en, als ze er mooi bij lagen, gefotografeerd. Mij is gevraagd meer belangstelling voor hun te tonen en de daaruit voortvloeiende gegevens te registreren via het Meetnet. Ik ga dat doen.

Sjek Venhuis